

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Chemarea lui Isus.

Cât de miraculos este că Simon și Andrei, Iacob și Ioan imediat l-au înțeles pe Isus și l-au urmat! Ei au știut, au simțit, când Isus i-a agrăit, că au ajuns culmea vieții lor, că de acum la orice întrebare a existenței lor primesc răspuns, că de acum nu mai rătăcesc în întuneric, căci cel mai strălucitor far este înaintea lor. De acum, ei au înțeles aceasta, trebuie să-și părăsească mrejiile luntrea și tata lor. Și ei, fără ezitare și regret, au făcut ce a trebuit să facă, n'au întârziat să meargă după Isus și să-l asculte pe El, oriunde vorbește și orice le spune.

Isus este același și azi. El ne trimite invitarea lui, dar noi nu-o primim. Când simțim o părere de rău pentru faptele noastre, El ne cheamă. De ce nu ne

folosim de ocazia aceasta și nu'ngenunchiăm să ne mărturisim păcatele noastre?!

Când trecem înaintea unei biserici și Isus ne'nvită ca să intrăm la El, pentru ce disprețuim invitația lui?!

Când o carte bună ajunge în mâinile noastre El ne-a trimis-o, ca să-l cunoaștem mai bine; de ce nu ne luăm oboseala să-o cetim?!

Când într-o vorbire Isus vrea să ne lămurească despre voința lui, pentru ce părăsim chiar atunci biserica?!

Când Isus ni se oferă, în Sf. Taină a Euharistiei, când vrea să ne hrănească cu trupul și sângele lui, de ce îl refuzăm?!

Când Isus vrea să ne scoată din mizeria rătăcirilor noastre, de ce îi rezistăm?!

Dșoara Diamandy este una, care a înțeles chemarea lui Isus. Ascultați-o ce ne spune ea!

Dr. Irina Berinde.

Vai de omul care are
Suflet mic în casă mare:
Fericit cel ce ridică
Suflet mare 'n casă mică!...

*

De cel ce pururi zice „eu“
Cât vei putea să fugi mereu
Căci un asemenea om, — la bine
Gândește numai pentru sine!

*

Prietenii ce te îmbie,
Au cu pepenii-un comun:
Trebuie să 'ncerci o mie
Pân' să afli unul bun!

*

Furnică la muncă, epure
[la somn,
Căine la credință, — poți
[ajunge domn.

V. MILITARU.

Filme din Roma.

Bătrânul îmbrăcat în haină albă din Cetatea Vaticanului e figura cea mai frumoasă și mai atrăgătoare a istoriei.

El revine mereu; figura lui o întâlnim la toate cotiturile istoriei.

Atâția dintre noi, cei în viață, l-am avut în fața noastră în 1900, la sfârșitul veacului trecut; în 1925, la aniversarea centenarului al 16-lea al celui dintâi sinod ecumenic din Nicea și în 1933, la împlinirea a 19 veacuri dela Răscumpărarea omenirii.

Ce mult am invidiat pe catolici că ei au un părinte comun, care nu e numai al unei națiuni creștine, ci al tuturor!

Precum fiii răslățiți ai unei familii — ori cât de mari și tari ar fi — au nevoie să se întâlnească, să se vadă, să se încurajeze din când în când, în casa părintească, sub povățuirea înțeleaptă a părinților lor, tot asemenea și popoarele, pentru a se putea împotrivi cu izbândă răului, trebuie să-și ojelească mereu puterile religioase și morale.

Din copilărie, mi-am dat seama de adevărurile acestea și după rătăcirii dureroase prin labirintul vieții, ținând bine în mâna acest fir conducător, mi s'a deschis în cele din urmă, poarta Mântuirii: am devenit catolică.

Ce e mai firesc decât să mă atașez și eu unui pelerinaj, să plec la Roma, să mă închin la mormintele apostolilor și să cer binecuvântarea urmașului Sfântului Petru, a Prea fericitului nostru părinte PAPA PIUS XI.

*

Stând la geamul vagonului, zării de departe cupola basilicei S. Petru.

Ce impresie neuitată!... Aș fi vrut să cad în genunchi și să cânt imnul papal, dar, în liniște și reculegere sufletească desăvârșită îmi ascultam bătăile inimei și așterneam stâlpi de bucurie în calea clipei ce o să vie...

ROMA I

Ce fericită eram! Aș fi vrut să opresc vremea în loc, să mă pot bucura în tihnă de splendorile ei!

Cinci zile în Cetatea Eternă! Cinci firicele de praf din marele ceasornic de nisip al timpului... Nu se poate descrie avântul de renaștere îndreptată spre cer a pelerinului din Roma. Cu suflet cucernic, pătruns de

recunoștință și de duh de rugăciune încerc să cânt în proză despre orașul sufletului meu și al lui Dumnezeu: Roma.

Basilica S. Petru, ca grandoarea unui portic din lumea cealaltă, e înspăimântător de frumoasă. Cu evlavie de somnambulă, am îngenunchiat pe stânca credinței, la mormântul S. Petru și din sufletul meu, a țâșnit chiotul:

C R E D O I

Cu adâncă convingere am mărturisit cu S. Petru: *Tu ești Cristos fiul lui Dumnezeu celui viu!*

În inima Romei, palpita, ardea, se învăpăia inima mea. Partea cea mai mare de vreme am petrecut-o la mormântul S. Petru. „Iarăși și iarăși am adus închinare, recunoștință și dragoste sârmanului pescar, care cu harul mijlocirii sale, m'a adus, din surghiunul schismei, la sânul de mamă al Bisericei.

M'am rugat din tot sufletul: pentru vii și pentru morți. M'am rugat mai întâiu pentru părintele nostru comun papa, apoi pentru mitropolitul, episcopii și preoții noștri, pentru călugări, călugărițe și misionari. M'am rugat pentru toți cunoscuții: prieteni și dușmani; pentru cei păcătoși și pentru cei în suferințe; pentru necredincioși și indiferenți, pentru bogați și săraci, pentru tot sufletul omenesc ca, închinându-se S. Petru, să vie acasă cu toții și într'o împărăție creștină universală, să cânte osana de bucurie...

În Roma sunt atâtea sute de biserici. Pentru scurtimea timpului, n'am putut vedea decât pe cele mai însemnate.

După basilica S. Petru, am izbutit să prind câte un aspect, cu impresii fugare, din următoarele biserici:

S. Giovanni în Laterano are, între altele, mormântul lui Silvestru II, cel dintâiu Francez în scaunul papal, luptător neobosit pentru pacea lumii (trêve de Dieu), zămislitorul ideii cruciatelor.

S. Maria Maggiore, acest sanctuar, cel mai mare al Preacuratei Fecioare, m'a atras de două ori. Era să nu mă mai despart de ea și de o neasemuită icoană a Sfintei Inimi.

Basilica S. Pavel e fascinantă în proporțiile și splendoarea ei. Ochii nu se mai satură de frumusețea pădurii de coloane corintice de granit și de mozaicurile ce înfățișează portretele papilor pe bolta aurie.

Adânc cutremurată, m'am oprit la acea „confessio”, unde se odihnesc rămășițele pământești ale apostolului care a muncit, a pălmit atât de multe și a murit pentru Christos. Alături, am zărit cu uimire coridoarele cu coloane răsucite ale mănăstirii benedictine, iar din mijlocul „quadraturei” m'am desfășurat de toată pompa în care străluceau trandafirii albi și roșii. Cu sufletul plin de lumină și mireasmă cerească, am părăsit sublimul templu.

În *Santa Maria Sopra Minerva*, o biserică mare cu trei naose, bogată în monumente artistice, m'am rugat cu atâta emoție la mormântul S. Ecatarina de Siena, cerând multe haruri pentru mine și pentru alții.

În biserica S. Croce în *Gerusalemme* se vede o parte din inscripția ce purta crucea lui Cristos: I. N. R. I. un cuiu, un spin din cuiu, un spin din coroana ce a făcut să-i sângereze fruntea. Acolo e și degetul sfântului apostol Toma care n'a crezut în înviere, până când n'a pipăit rana. Și când s'a incredințat de adevăr, a auzit cuvintele de mustrare: „Pentru că m'ai văzut, Tomo, ai crezut. Fericiți, cei ce n'au văzut și au crezut.”

La *Scala Santa* am urcat smeriți, în genunchi, cele 28 de trepte câte avea scara palatului lui Pontius Pilatus în Ierusalim și pe care a picurat sângele Mântuitorului. În vârful scării e o cruce cu inscripția: Rănitul-s'a pentru păcatele noastre și pentru fărădelegile noastre a fost zdrobit. Sufletul se înfioară și plin de căință se roagă de iertare.

În catacombele S. Callisto, am meditat, în sfântă reculegere, despre moarte. „Pentru cei buni e dulce și viața și moartea” — a spus un prelat cu viață sfântă. În catacombe, se întărește credința, spiritul de jertfă și cu putere elementară țâșnește dorul: *Să trăești și mori în sfințenie!* La lumina pâlpâitoare a făcliilor, am văzut cu ochii sufletului făcliile ce vor arde odată la sicriul meu și resemnându-mă în voia Domnului, am întins mâna spre „sora-Moarte.”

Viața unui creștin adevărat nu poate fi decât pregătire la moarte. Când ți-e sufletul curat, deslipit de cele lumești, totdeauna ești gata să treci dincolo, în patria cerească, de unde răsună cuvintele Mântuitorului: „Veniți la mine, toți cei osteniți și împovorați și eu vă voi odihni pe voi.”

În coridoarele catacombelor, se văd cranii, morminte de martiri, mai cu seamă

de ale papilor, altare, cioburi de alabastru, pe pereți deseme și inscripții. Mai cu seamă m'a mișcat mormântul S. Cecilia. Călăul n'a putut să taie gâtul alb ca zăpada al sfintei martire nici după trei opinteli; ea mai trăi încă trei zile, în care timp își mărturisi credința cu tărie. Moaștele ei se păstrează în biserica S. Cecilia.

Părăsind catacombele, mi-am gravat în suflet programul de viață al primilor creștini: Să trăești și mori pentru credință; să trăești în Domnul, murind pentru lume; să trăești muncind apostolic și dacă se cere, — să mori, ca un martir, pentru Christos, —

*

În ziua a patra, era fixată audiența la Papa.

La ora 12, ne-am strâns cu toții la poarta de bronz a Vaticanului.

Fiind mulți, am fost introduși în „Sala Ducale.” Deși am fost nevoiți să așteptăm mult, totuși timpul ne-a trecut ușor. Am intrat în discuții cu o simpatică artistă care stă la Roma și se ocupă de pictură. Am vânturat de toate: arte plastice, literatură, religie. Nebănuind situația mea, ea m'a poftit să rămân o iarnă la Roma, să colindăm împreună muzeele și bisericile.

Sărmena! Mă confunda, pe semne, cu sora lui Rotschild. Nu bănuia că sunt pasere de colivie și acasă mă așteaptă registrele și inventarele bibliotecii municipale din Oradea, unde sunt o umilă funcționară.

Se pregătea tocmai să aducă în discuție un nou subiect grandios: Leonardo da Vinci, când, ca un curent electric, pătrunde svonul:

— Vine Sfântul Părinte!

*

Am amuțit cu toții.

Eram în culmea așteptării și a atențiunii. Insoțit de principele de Colonna, de Mgr. Caccia-Dominioni, Mgr. Confalonieri și domniile din comitet, Papa își face apariția în sală, precedat de garda de Elvețieni.

Toți în genunchi, aclamarăm de trei ori pe locuitorul lui Christos. Corul a intonat „Noi vogliamo Dio”, o scurtă cântare care n'a dispăcut Sfântului Părinte.

Tot timpul m'am uitat țintă la El. Parcă-l văd și acum pe scaunul căptușit cu purpură; blând, bun, transfigurat și inspirat de lumina adevărului transcendent ce propovăduiește.

Papa e apariția omenească cea mai frumoasă, mai sublimă și mai sfântă.

Cea mai frumoasă, fiindcă El e învățătorul adevărului, iar adevărul, binele și frumosul sunt de aceeași esență și origină divină.

Cea mai sublimă, fiindcă El e în vâzul celor mai mulți dintre muritori. Spre El se îndreaptă privirile a peste 400 de milioane de credincioși. Mulți îi ascultă glasul și din alte tabere, socotindu-l ca pe însuși glasul conștiinței umane.

Cea mai sfântă, fiindcă El, ca urmașul lui Petru, poartă în inima sa pe Domnul și fiindcă nu lipsesc spinii Mântuitorului; nici din tiara papală. Unul mare — Rusia, altul — Spania, altul — Mexico și atâția alții mai mici, dar nu mai puțin veninoși; câte răutăți și scandaluri sunt în așa numitele țări creștine catolice. Gândindu-mă la toate acestea, mi se părea că sunt nu în fața tronului papal, ci pe calvarul suferințelor și al mântuirii.

Sfântul Părinte vorbia în muzicală limbă italiană, cu glas armonios, cu bună-tate alintătoare, cu infimătate de părinte, cu indescrivibil farmec creștinesc. Am înțeles fiecare cuvânt al său, părea că s'a deschis cerul și auziam dulcea muzica de sfere, adăstând să văd cele nouă cete îngerești; atât de sus plutiam . . .

Sfinția Sa ne-a binecuvântat pe toți și pe toate. În clipa aceea aș fi voit ca sufletul meu să fie atât de larg, cât universul întreg, ca să între într'însul toată suflarea omenească și să primească, odată cu mine, binecuvântarea papală. Audiența s'a încheiat prin intonarea imnului papal.

Aureolat de candoarea imaculată a hainei și a vieții sale, Sfântul Părinte dispărea din mijlocul nostru, ca răpit de un cortegiul de îngeri.

De atunci nu e zi lăsată de Dumnezeu să nu mă rog: „Doamne, ține și ocrotește pe Vicarul lui Christos!”

*

Ziua din urmă n'are program; face cine ce vrea. Unii se duc la Napoli, alții la Ostia, alții la Tivoli. Deși mi-ar fi plăcut să văd Napoli, totuși nu mă înduram să părăsesc Roma.

Am urcat pe Monte Pincio și m'am desfășurat mult de palmieri și alte plante ornamentale. Era un timp minunat. Razele

soarelui parcă se întreceau să țeară nimb de biruință în preajma cupolei S. Petru.

Am contemplat castelul Sant-Angelo, Forul Roman și Traian, Capitoliul, Piazza Venezia, mormântul soldatului necunoscut, monumentul Victor Emanuel, Pantheonul, Piazza Colonna. Ajunsă la Colosseum, am călcat înfiorată pe arenele stropite altă dată de sângele martirilor creștini. Fiecare pietricică de aici vestește triumful adevărului veșnic.

*

O bună parte din vreme am petrecut-o la mănăstirea Carmelitelor.

Mănăstirea-mamă a Carmelitelor italiene e pe Via di Villa Emiliani. Incercam o senzație plăcută. Părea că urcam un munte, la fiecare pas cu alte perspective.

La poartă, mă primește o doamnă care, la stăruința mea, mă anunță telefonic superioarei.

În sălița de așteptare patrată, o masă, patru scaune și o cruce neagră pe perete.

Abia iau seamă la cele din preajma mea, când un glas ca de harfă mă apostrofează.

— Vous desirez Madame ?

De după grilajul de lemn al unei apside mă întreba însăși superioara casei, ce doresc ?

Am rugat-o să-mi facă marea grație de a arunca o privire în interiorul mănăstirii. Și iată, că la un semn se ridică grilajul și perdelele și am putut să privesc fața îngerească a superioarei.

Cât de mult am invidiat-o! Mi-am dat seamă, că în dosul aceluia grilaj, miresele lui Christos duc o viață sfântă, aspră, tăcută, supusă; de aceea sunt mai fericite decât oricine pe lume.

Lumea se înfioară de rigorile mănăstirilor și-și închipue că maicele sunt veșnic triste, posomorite, măhnite, că totdeauna le plouă și le ninge, — în vreme ce ele, conștiente de înalta lor menire, sunt ființele cele mai mulțumite, împăcate, fericite, chiar crucea vieții o poartă cu răbdare și resemnare.

Lumea nu-și poate da seama de mângâierile sufletești nesfârșite ale vieții închinată exclusiv credinței. Carmelitele au așternutul aspru, camera sobră, austeră, carne nu mânâncă; zilele vieții lor sunt un șir lung de renunțări, de grele înfrângeri de sine însuși. Și totuși, dacă mi-ar fi îngăduit,

aș intra și eu numai decât în clausură, ca, murind lumii, să trăiesc lui Dumnezeu.

Adânc mișcată de favoarea acordată, precum și mai ales de promisiunea că-mi va răspunde la scrisori, nu găsiam cuvinte să-i mulțumesc bunei superioare italiene.

*

La mănăstirea Carmelitelor franceze tocmai se rugau, când am ajuns eu. Ce încântătoare e splendida lor isolare! De după grilajul clausurei eu n'auziam decât murmurul sfânt al rugăciunilor lor pioase. O, ce frumos e să trăiești: în, pentru și lui Dumnezeu, — cum trăiesc ele!

Ce scenă neuitată e când măicuțele cu vălul negru, tăcute și misterioase ca zănele, vin și pleacă la și dela adorația euharistică perechi-perechi, în fiecare oră. Închinarea lor în fața Celui tăinuit sub formele pâinii și vinului are farmecul artei și al relevației.

Măicuțele sunt frumoase, fiindcă din ființa lor iradiază ceva din frumuseța și tinereța veșnică. Nu în zadar se roagă: „Innoi-se-vor, ca ale vulturului, tinerețele mele!”

Am plecat cu gândul, că voi mai reveni. Ca Adam din povestea orientală, dacă nu pot să mor în raiul pământesc, între călugărițele carmelitane, atunci să mă mângâiu cel puțin cu o frunză căzută din pomii veșnic înverziți de acolo, adică, în cazul meu, cu admirația și încântarea ce mi-o pricinuește dela distanță.

E și asta ceva.

*

Cu inima strânsă de durere mă despart de Roma; nu mă despart, ci închid în sufletul meu orașul acesta al cărui nume cetit deandosele e Amor. O port mereu în mine; o alint ca pe cea mai de seamă comoră a sufletului meu. Cu ajutorul memoriei — miraculos aparat de proiecțiuni luminoase — îmi trec pe dinainte filme — filme din tot ce-am văzut, auzit și experiat.

Chiar în mijlocul ocupațiilor comune și al atâtor frământări de viață meschină, sufletul meu, împărlășit de harurile cerești ale pelerinilor, murmură, rostește, cântă, proslăvește un nume: ROMA! ROMA! ROMA!

VICTORIA DIAMANDY.

Din viața stului Augustin.

Călugăr și preot — Lumina și sarea pământului.

După ce se întoarse în Africa, se așază mai întâiu în Tagast cu prietenii săi ca să-și îplinească gândul de călugărie. Dar nu putu fi neștiut pe cum dorea el. Episcopul Hiponei, Valerius, îi dădu preoția, cu toate că se simțea nevrednic de ea (331). Fiind preot, întemeie un Ord călugăresc care să ducă viața mănăstirească și totdeodată să se ocupe și cu apostolie (predicare, mărturisiri, vestirea cuvântului). Mai întemeiează o mănăstire de călugărițe, cari avură de cea dintâi superioară chiar pe o soră a sfântului. Regula ce o scrisese el pentru această mănăstire, ajunsese „Regula sfântului Augustin” una din cele 4 singure recunoscute de Biserica în 1215. Mulțime de Instituțiuni călugărești și-o luară de bază.

Ordul întemeiat de el, a rămas sub diferite forme: Canonici regulari, Pustnici, Clerici regulari, Congregații. Dintre toți, Ordul numit Eremitii (pustnici) sfântului Augustin, reprezintă mai bine atât prin numărul cât prin poziția ce o are în Biserică, marea familie Augustiniană.

Valerius merse mai departe. El îl făcu pe sf. Aug. episcop (395), și îi dădu în pază Biserica din Hippona, după moartea sa.

De atunci viața lui se împărți în trei: cârmuirea mănăstirilor, învățarea credincioșilor și apărarea Bisericii de eretici (creștinii cu învățături greșite).

Păstorirea credincioșilor îi dădea mai mult de lucru. De dimineață până seara era prins cu trebile episcopiei: Slujbă la biserică, predici pentru învățarea poporului; apoi să asculte pe cei ce veneau să-i ceară sfaturi, să asculte neînțelegerile dintre credincioși, și alte multe, cum sunt la o episcopie. Numai nopțile îi rămâneau pentru rugăciune și scrierea de cărți. În timpul mesei, porunca să se citească ceva, ori discuta vre-un punct din învățătura Bisericii. Nuputeam aialessuferisăi-sevorbească rău despre cei cari nu erau de față.

(Din „Viețile Sfinților.” Ateneul Beiuș.)

Omul este lumea în miniatur. După mitologia indă, s'au adunat oarecând în fața lui Atma, zeul, toate puterile create ale lumii și au zis: dă-ne ceva formă exterioară! Atma le-a arătat liniamentele vaciei, dar nu le-a plăcut. Apoi le-a arătat forma unui cal, dar nici aceasta nu le-a fost pe plac. În sfârșit a arătat silueta unui om. Puterile cu mirare au strigat: Forme minunate, într'adevăr frumoase!

Văzând Atma, că modelul omului a câștigat placul puterilor, a dat ordin lor, ca fiecare să-și ocupe locul rânduit între liniile siluetei omului. Și iată: focul s'a făcut cuvânt și a intrat în gură; aerul s'a făcut răsuflăt și și-a găsit drum prin nări; soarele s'a schimbat în vedere și s'a sălășluit în ochi; spațiul a devenit auz și s'a așezat în urechi; plantele

și copacii au devenit piele și totodată au format părul; luna s'a prefăcut în simțeminte și a umplut inima; moartea s'a transformat în mistuire și s'a mutat în stomac.

Cine nu recunoaște în aceasta povestire mitică acel gând sublim, că trupul omenesc nu este altceva, decât conlucrarea organică a tuturor puterilor naturii care în om au ajuns la perfecțiune și la scopul cauzei creării lor.

Cu cât mai limpede și mai lapidar se exprimă sf. Scriptură în istoria creării, după care: omul este coroana făpturilor și toate celelalte pentru el s'au făcut.

Asemănări. Cap vizibil are familia, tot așa și statul. Cap văzut are orice așezământ, deși aceste toate au un cap nevăzut în cer. Dacă toate au cap

văzut, urmează, că nici Biserica nu se poate lipsi de el.

Cum Dumnezeu, Guvernatorul suprem al lumii, pentru binele omului a dat cele două porunci ale iubirii: așa a stabilit și 2 autorități supreme, prin care se chivernisește lumea și anume: papalitatea și puterea lumească. Ambele sunt întemeiate pe Hristos, ca pe piatra cea din marginea unghiului, ambele servesc pe același Creator, guvernează aceiași oameni, cărora Dumnezeu le-a poruncit, ca să se supună amândorora.

Mismar.

Vă rugăm, plătiți abonamentele !!

Calendar săptămânal.

10—16 Iunie 1934.

10. Dumineca II-a d. Rusalii Ap. Rom. 2,

10. Ev. Mat. 4, 18. M. Alexandru

11. Luni Ap. Vartolomeu

12. Marți C. Onufrie

13. Mercuri M Achilina

14. Joi Pr. Eliseu 840 a Hr.

15. Vineri Prof. Amos

16. Sâmbătă Ep. Tihon

... holde sunt și sufletele oamenilor. Ele sunt sădite de Dumnezeu și lucrute de Isus și de apostolii săi. Câtă trudă s'a pus, cât sânge s'a vărsat, până s'a ajuns la uriașele holde de suflete, cari sunt astăzi în cuprinsul Bisericii lui Hristos, Biserica întreagă e ca o moșie bine lucrată și îngrădită a lui Hristos, în care lucrătorii sunt apostolii și urmașii lor.

Sunt însă unii, cari își cer partea din moșie, ca fiul cel rătăcit, și să-și facă loruși bisericuțe deosebite — Rugați-vă pentru acestea sărmâne suflete să-și recunoască rătăcirea și să se întoarcă.

(Calend. Bunului Creștin. Bixed.)